

XAVIER ALBERTÍ, pròleg a l'edició de *L'art de la comèdia*, Arola Editors / TNC, 2014.

L'art de la comèdia d'Eduardo De Filippo és probablement una de les obres més autènticament polítiques que ha donat la literatura dramàtica en la darrera meitat de segle, perquè problematitza amb una lucidesa abassegadora una de les claus de lectura més candents de la nostra societat: la «versemblança».

La versemblança no és altra cosa que la capacitat de «semblar real», sense que importi si ho és o no, però les seves implicacions ideològiques passen de llarg el camp de l'articulació dels discursos escènics i afecten d'una manera essencial el moll de l'os de la nostra vida pública, política.

En efecte, a pesar de tractar-se d'una comèdia, l'obra de De Filippo retrata unes realitats socials de gran duresa, i damunt la comicitat del seu desenvolupament plana contínuament un rerefons particularment significatiu: un tràgic accident ferroviari que està concentrant tots els

esforços de les forces civils durant l'arribada a la ciutat del nou prefecte De Caro.

La presència de l'emblemàtic accident és recordada als espectadors al llarg de tota l'obra, però aquest conflicte visiblement traumàtic només serveix de teló de fons per al joc de disfresses que acabarà duent a terme Campese, el director d'una companyia teatral arruïnada per un incendi, amb el prefecte De Caro, el qual no vol accedir a ajudar la tropa de còmics assistint a una representació del seu repertori.

No és difícil traspasar el conflicte anecdòtic de l'obra a un pla més general, i fins i tot a un terreny més actual tant en el temps com en la geografia. De Filippo demostra, sense consignes ni cridòria, que no només la urgència de la realitat no converteix el teatre en una cosa innecessària, sinó que a més el conflicte entre veritat i ficció —amb la qüestió de la versemblança com a pedra de toc— planteja preguntes de resposta complexa sobre les mirades de la política envers les crisis socials.

En els darrers temps hem assistit a múltiples variacions de la metàfora dels «llits d'hospital» com a prioritats urgents

—sovint de manera exclusiva— per a la nostra societat, davant d'altres inversions col·lectives que podrien no ser-ho tant en època de vaques magres. *L'art de la comèdia* ens obliga a repensar en què consisteix de fet aquesta «crisi» de què tant parlem, perquè ens planteja la necessitat d'acceptar que, si no som plenament conscients de les implicacions reals que té la construcció de discursos —el teatre— sobre la realitat del nostre món, difícilment podrem detectar i afrontar de veritat les causes de les nostres «crisis».

De Filippo ens fa veure que, per ser amos del nostre destí col·lectiu, necessitem posar en qüestió les «versemblances» que ens planteja la realitat. I el teatre, en aquest sentit, pot resultar-nos de gran servei públic.